
Er Freuds seksualteori avleggs?

BOKOVERSIKT

En del engelske psykoanalytikere har gitt sine bidrag til debatten om seksualitetens betydning innenfor psykoanalytisk teori gjennom boken *Sexuality. Psychoanalytic perspectives*, redigert av Celia Harding.

Temaet er interessant og betydningsfullt fordi mange generasjoner fagfolk innen medisin og psykiatri er blitt oppdratt til å tenke seksualitet ikke bare som en primær drift, men også, dersom denne driften ikke blir tilfredsstilt, som et mulig opphav til psykiske symptomer og feilfunksjoner.

Freuds driftsteori med libido/seksualitet som en av de to avgjørende drifter (sammen med aggresjon/dødsdriften), er for lengst blitt avløst og ”modernisert” gjennom bl.a. objektrelasjonsteorien og senere selvpsykologien. Men forfatterne ser likevel behovet for å sette seksualiteten inn i et mer differensiert psykodynamisk perspektiv for å oppdatere det etterslep man fortsatt kan støte på i visse fagmiljøer, ikke minst blant de ortodokse psykoanalytikere.

Boken er redigert i et innledningskapittel pluss ni separate kapitler som tar for seg sentrale aspekter innenfor bokens hovedtema, som f.eks. seksualitetens plass i objektrelasjonsteorien og i Carl Gustav Jungs teori, teorier om seksualitet hos barn og ungdom, om kvinnelig og mannlig seksualitet og om homoseksualitet.

Hva er så bokens hovedbudskap? Siden boken er skrevet av briter, er det ikke til å undre seg over at Melanie Klein tillegges mye av æren for å ha revolusjonert Freuds teorier. Hun hevdet at menneskets primære drift ikke er seksualdriften, men en driftsmessig søken etter trygge og nærende relasjoner og at seksualiteten i sin videste forstand er et middel, ikke et mål, i så henseende fordi en drift alltid må rettes mot et objekt. Fairburn, også tilhørende den britiske objektrelasjonsteoriskolen, gikk i rette med Freuds opphøyelse av seksualiteten til den viktigste livsenergi, ved å stadfeste, som Klein, at objektsøking er viktigere enn lystsøking. Han hevdet videre at i Freuds teori er det ubevisste fullt av fortrenge seksuelle drifter, mens det ifølge hans teori er fullt av fortrenge gode og onde relasjoner.

Kapittel 4 er av interesse for dem som er opptatt av det kompliserte, uforløste og angivelig erotiserte (?) forholdet mellom Freud og Jung. Forfatteren av kapitlet, Jean Thomson, trekker også Sabina Spielrein frem fra glemselens slør,

noe den norske forfatter Karsten Alnæs også har gjort i sin bok om henne. Jean Thomson spekulerer over hvorvidt Jung overskred grensene i terapeut-pasient-forhold med manglende håndtering av seksualiteten innenfor overføring/motoverføringssituasjonen ved å innlede et erotisk forhold til Sabina Spielrein og hvilken betydning det kan ha hatt for Jungs faglige utvikling og plasseringen av seksualitet i sin teori.

Sexuality. Psychoanalytic perspectives i paperback og tiltalende layout er et nyttig bidrag til forståelsen av en fornyet psykoanalytisk teori der seksualitet har fått en mer avgrenset betydning enn Freuds opprinnelige. Den er derfor leseverdig for alle med interesse for dette fagområde.

ToreGude

Institutt for medisinske atferdsfag

Universitetet i Oslo

Publisert: 10. mai 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. februar 2026.